

voorkomen moest deze peper wel te Batavia verkocht worden, met name omdat Heren XVII al enige jaren maar 6000 lb per jaar hebben besteld, en recentelijk maar 4000 lb, en de kantoren in Azië geheel niets. Het bestuur te Semarang is gevraagd waarom het in 1762 en 1763 in totaal 67862 lb peper naar Batavia heeft gezonden, [fol. 174] terwijl er maar 12.000 lb besteld was. De opperkooplieden van het kasteel en de administrateurs moeten verantwoorden waarom ze die voorraad peper zo lang hebben laten bederven. De gewande 114.614 lb peper is verkocht met f 11.348,-, of ruim 46 %, verlies. Op grond van de binnengekomen verantwoording konden het bestuur op Java's Oostkust en de administrateurs bij besluit van 5 juli 1764 van vergoeding worden ontslagen, maar de aftredende directeur-generaal moet de ene helft van het genoemde verlies en de inkoopprijs van de 14.428 $\frac{1}{4}$ lb die bij het wannen verloren ging, vergoeden, alsmede de gerepatrieerde eerste opperkoopman van het kasteel, Christiaan Zurhosen, samen met de toenmalige tweede opperkoopman Mattheus de Klerk de andere helft. Op 9 augustus en 25 september 1764 is besloten aan de aftredende directeur-generaal Librecht Hooreman en de gemachtigden van Zurhosen extracten van alle stukken over deze zaak te geven. [fol. 175] Op 9 augustus is eveneens besloten dat Hooreman, Zurhosen en De Klerk niet verantwoordelijk zijn voor een partijje van 4247 lb lange peper die aan het eind van 1763 van slechte kwaliteit bleek te zijn. Het moet wel als zodanig op Java's Oostkust geaccepteerd en verscheept zijn, en daarom is het verlies van f 349 en de winstderving van 50 % voor rekening van de inzamelaars daar gelaten. Omdat er met de Zuid-Beveland 100 haaienvellen zijn aangevoerd, die door verstikking of verrotting bij broeiing in het ruim bedorven waren, verzoekt men de huiden voortaan in de kajuit maar niet in het ruim, of elders, op te bergen. Al het goud dat uit Nederland, of van een Aziatisch kantoor te Batavia wordt aangevoerd zal daar voor doorzending worden nagewogen. Het goud uit Azië zal te Batavia geëssayeerd worden, [fol. 176] behalve dat uit Padang zolang de essayeur Fredrik Altena daar werkzaam is. Zo kunnen er betere besluiten over onderwicht, of mindere gehalten vergeleken met de facturen genomen worden. Bovendien is aan de kantoren waar specerijen verkocht worden, bevolen om een ondergewicht van meer dan 1 % op garioffelnagels en nootmuskaat aan de gezagvoerders van de schepen in rekening te brengen. Dit zal in de gewone scheepsinstructies worden opgenomen, zowel als via het hoofd van Compagnies zeemacht en de opper- en onderquipagemeesters bekend worden gemaakt. Het bestuur te Bengalen achtte oud-directeur Jan Kersseboom er verantwoordelijk voor dat de salpeterrekening door verkeerde belastingen en valse herstellposten met f 89.947 teveel belast was. Het bestuur is bevolen alle papieren en een beschrijving aan Heren XVII te zenden om na te kunnen gaan of er nog, zelfs in Nederland, enig verhaal mogelijk is. [fol. 177] Volgens de brief van 10 december 1763 uit Bengalen is oud-directeur Adriaan Bisdom verantwoordelijk voor een verlies op wissels van f 13.147 door oorspronkelijk 8 % agio te berekenen in plaats van rabat. Behoudens zijn verhaal op andere schulden is zijn rekening daarmee belast. Conform het besluit van 29 juni 1764 worden alle papieren betreffende deze zaak meegezonden. Tenslotte wordt in vervolg op de brief van 8 mei 1764 bericht dat de oud-directeur te Surat, Jan Drabbe, op 24 mei heeft verklaard dat het hem volstrekt onmogelijk was f 24.000,- te betalen, of er borgen voor te stellen. Op grond van een brief uit Surat dat hij die schuldig was, was hij daartoe op 17 april veroordeeld. Drabbe vroeg daarvan ontslagen te worden en dat zijn gage weer zou doorlopen. Hij was zeer verwonderd over deze schuld, [fol. 178] omdat, hoewel hij ernstig ziek was, bij de overdracht aan zijn opvolger per eind augustus 1763 alles in orde was bevonden. Omdat de schuld slechts globaal is berekend en het onvermogen van Drabbe duidelijk is, kan hij volstaan met een beëdigde borgstelling, maar zijn gage wordt niet hervat, omdat dat tegen de orders is. Gezien het nadeel van een beperkte uitvoering van de bestellingen, waarvan al enige jaren sprake is, wordt eerbiedig maar nadrukkelijk verzocht het gevraagde te mogen ontvangen. De bestelling werd nauwkeurig en met kennis van zaken opgemaakt. Men vraagt vooral de vijftig ton aan contanten te zenden, namelijk in)

16 thonnen aan bhaar zilver voor Bengale